

۳.۲ اندازه لیب

اندازه لیب تعمیم طبیعی نفا هم طول، مساحت و حجم است. بالاخص اندازه لیب هر شکل هندسی در $\mathbb{R}^2$ مساحت آن است و اندازه لیب اجسام هندسی در $\mathbb{R}^3$ حجم آن می باشد. در این بخش برخی از خواص اندازه لیب روی $\mathbb{R}^n$ را مورد مطالعه قرار می دهیم. نکته شان دهنده نیم حلقه ای شامل مجموعه های تمام مجموعه ها لیب $A = \prod_{i=1}^n [a_i, b_i]$ است که در آن برای $-\infty < a_i < b_i < \infty$. این نیم حلقه در فضایی قبل مورد بررسی قرار گرفته است. تابع کمبودی $\lambda: S \rightarrow [0, \infty)$ تعریف شده توسط $\lambda(\emptyset) = 0$ و $\lambda(\prod_{i=1}^n [a_i, b_i]) = \prod_{i=1}^n (b_i - a_i)$ که تابع جیبی است.

تصیه ۱۹. تابع کمبودی $\lambda: S \rightarrow [0, \infty)$ تعریف شده در بالا یک اندازه است، که آن را اندازه لیب روی S می نامیم.

اثبات. اثبات که سلیع استقرار روی $\mathbb{R}^n$ انجام می پذیرد. نیم حلقه S روی $\mathbb{R}^n$ را با S_n نشان داده و تابع کمبودی λ متناسبه آن را با λ_n نشان می دهیم. برای $n=1$ حکم از مثال ( ) نتیجه می شود. فرض کنید برای n حکم برقرار است. نشان می دهیم λ_{n+1} روی S_{n+1} تابعی جیبی است. برای این منظور، فرض کنید

$$A \times [a, b) = \bigcup_{i=1}^{\infty} [A_i \times [a_i, b_i)]$$

که در آن $A \in S_n$ و برای هر i ، $A_i \in S_n$ و نشان $\{A_i \times [a_i, b_i)\}$ دو به دو متنازک است پس سلی می توان دید که

$$\chi_{A \times [a, b)} = \sum_{i=1}^{\infty} \chi_{A_i \times [a_i, b_i)}$$

حال برای $x = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ و $t \in \mathbb{R}$ داریم

$$\chi_A(x) \cdot \chi_{[a, b)}(t) = \sum_{i=1}^{\infty} \chi_{A_i}(x) \cdot \chi_{[a_i, b_i)}(t)$$

برای $x = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ ثابت گرفته و قرار می دهیم $\varphi_k(t) = \sum_{i=1}^k \chi_{A_i}(x) \chi_{[a_i, b_i)}(t)$ در این صورت

هر φ_k یک تابع جیبی (برای $(\mathbb{R}, S_1, \lambda_1)$) است و برای هر $t \in \mathbb{R}$

$$\varphi_k(t) \uparrow \chi_A(x) \cdot \chi_{[a, b)}(t)$$

بنابراین طبق قضیه ( ) بخش قبل، برای هر $x = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$

$$\sum_{i=1}^k (b_i - a_i) \chi_{A_i}(x) \uparrow (b - a) \chi_A(x)$$

حال طبق فرض استقرار $(\mathbb{R}^n, S_n, \lambda_n)$ که فضای اندازه است، بنابراین با توجه به قضیه ( )

تخت میل، دارم

$$\sum_{i=1}^k (b_i - a_i) \lambda_n(A_i) \uparrow (b-a) \lambda_n(A)$$

یعنی

$$\sum_{i=1}^{\infty} \lambda_{n+1}(A_i \times [a_i, b_i]) = \lambda_{n+1}(A \times [a, b])$$

پس λ_{n+1} یعنی σ - جمع می آید.

یک فاصله در $\mathbb{R}^n$ مجموعه ای به فرم $\prod_{i=1}^n I_i$ است که در آن I_i ها فواصلی در $\mathbb{R}$ هستند. اگر هر یک از I_i ها فاصله ای باز و کراندار از $\mathbb{R}$ باشند آن گاه $\prod_{i=1}^n I_i$ یک فاصله باز و کراندار از $\mathbb{R}^n$ می باشد. به سادگی می توان نشان داد که هر فاصله در $\mathbb{R}^n$ اندازه پذیر است و علاوه بر آن $\lambda^*(\prod_{i=1}^n I_i) = \prod_{i=1}^n |I_i|$ که در آن $|I_i|$ طول I_i است.

در تمام بحث حاضر، $d(x, y)$ نشان دهنده فاصله اقلیدسی برارهای $x = (x_1, \dots, x_n)$ و $y = (y_1, \dots, y_n)$ در $\mathbb{R}^n$ است. یعنی

$$d(x, y) = \left[\sum_{i=1}^n (x_i - y_i)^2 \right]^{1/2}$$

فرمولی مناسب برای اندازه گیری خارجی به صورت زیر است:

$$\lambda^*(A) = \inf \left\{ \sum_{i=1}^{\infty} \lambda^*(I_i) : A \subseteq \bigcup_{i=1}^{\infty} I_i \right\} \quad (1)$$

که در آن A زیر مجموعه ای از $\mathbb{R}^n$ است.

برای اثبات فرمول بالا، نخست توجه داریم که اگر $A = \prod_{i=1}^n [a_i, b_i]$ (یعنی $A \in S$) آن گاه برای هر $\epsilon > 0$ فاصله باز و کراندار $I_\epsilon = \prod_{i=1}^n (a_i - \epsilon, b_i + \epsilon)$ وجود دارد به طوری که

$$A \subseteq I_\epsilon \text{ و وقتی } \epsilon \rightarrow 0 \text{ داریم}$$

$$\lambda(I_\epsilon) - \lambda(A) = \prod_{i=1}^n (b_i - a_i + \epsilon) - \prod_{i=1}^n (b_i - a_i) \rightarrow 0$$

اگر $\lambda^*(A) = \infty$ آن گاه فرمول (1) بدیهی است. اگر $\lambda^*(A) < \infty$ آن گاه برای $\epsilon > 0$ داده شده، دنباله $\{A_i\}$ از S را می توان انتخاب کرد به طوری که

$$\sum_{i=1}^{\infty} \lambda(A_i) < \lambda^*(A) + \epsilon$$

و برای هر i فاصله باز و کراندار I_i وجود دارد به طوری که $A_i \subseteq I_i$ و

$$\lambda(I_i) - \lambda(A_i) < 2\epsilon$$

$$\lambda^*(A) \leq \sum_{i=1}^{\infty} \lambda^*(I_i) \leq \sum_{i=1}^{\infty} [\lambda(A_i) + 2\epsilon] < \lambda^*(A) + 2\epsilon$$

و (1) برقرار است.

توضیح ۲۰. برای سازهی کتبی، از اینجا بعد λ را با λ^* نمایش داده و آن را اندازه لب روی $\mathbb{R}^n$ نامیم.

توضیح هر زیر مجموعه متناهی $\mathbb{R}^n$ دارای اندازه لب منفی است. بنابراین با توجه به خاصیت ۵- زیرمجموعه بودن λ هر زیر مجموعه شمارایی $\mathbb{R}^n$ دارای اندازه لب منفی است. نتیجه کی خاصیت تقریب مجموعه های اندازه پذیر لب توسط مجموعه های باز را بیان میکند.

قضیه ۲۱. زیر مجموعه E از $\mathbb{R}^n$ اندازه پذیر لب است اگر و تنها اگر برای هر $\epsilon > 0$ مجموعه باز O وجود داشته باشد به طوری که $E \subseteq O$ و $\lambda(O - E) < \epsilon$.

اثبات. فرض کنید E اندازه پذیر لب است. ابتدا حالتی را در نظر بگیریم که $\lambda(E) < \infty$ برای $\epsilon > 0$ راه شده، دنباله $\{I_i\}$ از فواصل باز که از آنجا انتخاب می کنیم که

$$\sum_{i=1}^{\infty} \lambda(I_i) < \lambda(E) + \epsilon \quad \text{و} \quad E \subseteq \bigcup_{i=1}^{\infty} I_i$$

در این صورت $O = \bigcup_{i=1}^{\infty} I_i$ که مجموعه باز است، $E \subseteq O$ و $\lambda(O) \leq \sum_{i=1}^{\infty} \lambda(I_i) < \lambda(E) + \epsilon$

چون E اندازه پذیر است، پس $\lambda(O - E) = \lambda(O) - \lambda(E) < \epsilon$. حال اگر $\lambda(E) = \infty$ برای هر n قرار می دهیم

$$B_i = \{x \in \mathbb{R}^n : d(x, 0) \leq i\}, \quad E_i = E \cap B_i$$

در نتیجه $E = \bigcup_{i=1}^{\infty} E_i$ و هر مجموعه E_i اندازه پذیر لب است و $\lambda(E_i) < \infty$ طبق قسمت اول اثبات، برای هر n مجموعه باز O_i وجود دارد به طوری که $E_i \subseteq O_i$ و $\lambda(O_i - E_i) < \frac{\epsilon}{2^n}$

قرار می دهیم $O = \bigcup_{i=1}^{\infty} O_i$. در این صورت O که مجموعه باز است و

$$\lambda(O - E) \leq \sum_{i=1}^{\infty} \lambda(O_i - E_i) < \epsilon$$

$$\text{نیز} \quad O - E \subseteq \bigcup_{i=1}^{\infty} (O_i - E_i)$$

برعکس، فرض کنید برای هر $\epsilon > 0$ مجموعه باز O وجود دارد به طوری که شامل مجموعه E

است و $\lambda(O - E) < \epsilon$. برای هر n مجموعه باز O_n را چنان انتخاب می کنیم که $E \subseteq O_n$ و

$\lambda(O_n - E) < \frac{\epsilon}{2^n}$ قرار دهیم. $G = \bigcap_{i=1}^{\infty} O_i$ در این صورت G مجموعه اندازه پذیر لب است و

است و $E \subseteq G$. علاوه بر آن برای هر n داریم $\lambda(G - E) \leq \lambda(O_n - E) < \frac{\epsilon}{2^n}$ در

نتیجه $\lambda(G - E) = 0$ پس $G - E$ مجموعه ای اندازه پذیر لب است. حال اندازه پذیری E از رابطه

$$E = G - (G - E)$$

تعریف ۲۲. فرض کنید (X, τ) یک فضای توپولوژیکی هاسدورف است و B, σ -بهر مجموعه‌های بزرگ آن باشد. اندازه $\mu: B \rightarrow [0, \infty]$ را یک اندازه بزرگ منظم نامیده می‌شود.

(الف) برای هر مجموعه فشرده K ، $\mu(K) < \infty$.

(ب) اگر B یک مجموعه بزرگ از X باشد آن‌گاه

$$\mu(B) = \inf \{ \mu(O) : O \supseteq B, \text{ لم بازات} \}$$

(ج) اگر O یک مجموعه باز در X باشد آن‌گاه

$$\mu(O) = \sup \{ \mu(K) : K \subseteq O, \text{ لم فشردهات} \}$$

اندازه μ روی مجموعه‌های بزرگ از یک فضای توپولوژیکی با شرط $\mu(K) < \infty$ برای هر مجموعه فشرده K را یک اندازه بزرگ نامیده می‌شود.

باید توجه داشت که اگر μ یک اندازه بزرگ منظم روی فضای توپولوژیکی X باشد آن‌گاه برای هر مجموعه بزرگ B با $\mu(B) < \infty$ داریم

$$\mu(B) = \sup \{ \mu(K) : K \subseteq B, \text{ لم فشردهات} \}$$

زیرا، فرض کنید B یک مجموعه بزرگ با $\mu(B) < \infty$ بوده و $\epsilon > 0$ داده شده ای. مجموعه

باز V با $B \subseteq V$ و $\mu(V) < \mu(B) + \epsilon$ را می‌توان انتخاب کرد. بطوریکه مجموعه باز W را انتخاب می‌کنیم به طوری که $V \setminus B \subseteq W \subseteq V$ و

$$\mu(W) < \mu(V \setminus B) + \epsilon = \mu(V) - \mu(B) + \epsilon < 2\epsilon$$

حال مجموعه فشرده C وجود دارد به طوری که $C \subseteq V$ و $\mu(V) < \mu(C) + \epsilon$. قرار می‌دهیم

$$K = C \cap W \quad \text{یک مجموعه فشرده است و } K \subseteq B$$

$$0 \leq \mu(B) - \mu(K) = \mu(B \setminus K) \leq \mu(V \setminus K)$$

$$= \mu((V \setminus C) \cap W)$$

$$\leq [\mu(V) - \mu(C)] + \mu(W) < 3\epsilon$$

نتیجه هم این است که اندازه لیبیک اندازه بزرگ منظم است.

قضیه ۲۳. اندازه لیبیک روی $\mathbb{R}^n$ یک اندازه بزرگ منظم است.

اثبات. (الف) فرض کنید K زیرمجموعه فشرده ای از $\mathbb{R}^n$ است. در این صورت K کراندار بوده

و $A = \prod_{i=1}^n [a_i, b_i]$ ، $k \subseteq A$ وجود دارد. بنابراین $\lambda(k) \leq \lambda(A) < \infty$.
 (ب) فرض کنید B یک مجموعه بزرگ است و $0 < \epsilon < \infty$. طبق قضیه قبل، مجموعه باز V وجود دارد به طوری که $B \subseteq V$ و $\lambda(V - B) < \epsilon$. بنابراین برای $\epsilon > 0$ داریم

$$\lambda(B) \leq \inf \{ \lambda(O) : B \subseteq O \}$$

$$\leq \lambda(V) = \lambda(V - B) + \lambda(B) \leq \lambda(B) + \epsilon$$

پس

$$\lambda(B) = \inf \{ \lambda(O) : B \subseteq O \}$$

(ج) فرض کنید O یک زیرمجموعه باز $\mathbb{R}^n$ است. دنباله $\{k_i\}$ از مجموعه‌های فشرده با $O = \bigcup_{i=1}^{\infty} k_i$ را اختیار می‌کنیم. به عنوان مثال فرض کنید $\{k_1, k_2, \dots\}$ دنباله اسکالری از توپ‌های بسته با مرکز اعداد گویا و شعاع گویا است که در O قرار دارند. حال برای هر n قرار می‌دهیم $C_n = \bigcup_{m=1}^n k_m$. هر یک از C_n ها فشرده‌اند و $C_n \uparrow O$. در نتیجه
 $\lambda(C_n) \uparrow \lambda(O)$ و بنابراین

$$\lambda(O) = \sup \{ \lambda(k) : k \subseteq O \}$$

توضیح ۲۴. در فصل‌های بعد نتیجه کلی‌تری را ثابت خواهیم کرد که نشان می‌دهد هر اندازه بزرگ در $\mathbb{R}^n$ لزوماً یک اندازه بزرگ منظم است.

اگر A زیرمجموعه‌ای از $\mathbb{R}^n$ و $a \in \mathbb{R}^n$ باشد، آن‌گاه مجموعه $a + A = \{a + x : x \in A\}$ را انتقال A به اندازه a نامیم. نادرستی برای انتقال $a + A$ به صورت $A + a$ ای. توضیح برای هر زیرمجموعه A از $\mathbb{R}^n$ و هر $a \in \mathbb{R}^n$ داریم

$$\lambda(A) = \lambda(A + a) = \lambda(a + A)$$

با توجه به اتحادهای $E \cap (a + A)^c = a + (E - a) \cap A^c$ و $E \cap (a + A) = a + (E - a) \cap A$ به سادگی می‌توان دید که زیرمجموعه A از $\mathbb{R}^n$ اندازه پذیر است اگر و تنها اگر برای هر $a \in \mathbb{R}^n$ ، $a + A$ اندازه پذیر است.

فرض کنید B خانواده تمام مجموعه‌های بزرگ در $\mathbb{R}^n$ است. در این صورت برای هر $A \in B$ و هر $a \in \mathbb{R}^n$ داریم $a + A \in B$. زیرا اگر $\mathcal{Q} = \{A \in B : a + A \in B \ \forall a \in \mathbb{R}^n\}$ آن‌گاه $\mathcal{Q}$

۵- جبری از مجموعه‌ها که مل زیر مجموعه‌های باز $\mathbb{R}^n$ است. بنابراین $\mathcal{A} = \mathcal{B}$.
اندازه $\mu: \mathcal{B} \rightarrow [0, \infty]$ را با یا تحت انتقال نامسم لفظاً. برای هر $A \in \mathcal{B}$ و هر
 $a \in \mathbb{R}^n$ داشته باشیم $\mu(a+A) = \mu(A)$.

سوالی که مطرح می‌شود این است که اندازه‌های بُرل یا تحت انتقال در $\mathbb{R}^n$ به چه صورت اند؟
در پاسخ به این سوال، نت می‌دهیم که مضرب از یک اندازه بُرل یا تحت انتقال در $\mathbb{R}^n$ یک
اندازه لیب است. برای این منظور به خاصیتی برای تابع جبری نیاز داریم. تابع $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ را یک
تابع جبری نامسم لفظاً به ازای هر $x, y \in \mathbb{R}$ ، $f(x+y) = f(x) + f(y)$.

لم ۲۵. فرض کنید $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ یک تابع جبری است. اگر f در صفر پیوسته باشد آن‌گاه،
ثابت c وجود دارد به طوری که برای هر $x \in \mathbb{R}$ داریم $f(x) = cx$.
بالاخص، اگر $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ در صفر لیب است، سرمتغیرش پیوسته بوده و برای هر متغیر
لغز حد آنگاه جبری باشد آن‌گاه ثابت c وجود دارد به طوری که

$$f(x_1, \dots, x_n) = c x_1 \dots x_n$$

برای هر $(x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$.

اثبات. اگر $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ جبری باشد، آن‌گاه f در خاص زیر صدق می‌کند:

$$(الف) \quad f(0) = 0 \quad (\text{زیرا } f(0) = f(0+0) = f(0) + f(0))$$

$$(ب) \quad \text{برای هر } x \in \mathbb{R}, \quad f(-x) = -f(x) \quad (\text{زیرا } f(0) = f(x-x) = f(x) + f(-x))$$

$$(ج) \quad \text{برای هر عدد دلخواه } r \in \mathbb{R} \text{ و هر } x \in \mathbb{R}, \quad f(rx) = r f(x)$$

اثبات (ج) طی چند مرحله انجام می‌پذیرد. اثر n که عدد صحیح مثبت باشد آن‌گاه

$$f(nx) = f(x + \dots + x) = f(x) + \dots + f(x) = n f(x)$$

$$n f\left(\frac{x}{n}\right) = f\left(\frac{nx}{n}\right) = f(x)$$

$$f\left(\left(\frac{1}{n}\right)x\right) = \frac{1}{n} f(x)$$

بنابراین اثر m و n اعداد صحیح مثبت باشند، آن‌گاه

$$f\left(\frac{m}{n}x\right) = mf\left(\frac{1}{n}x\right) = \frac{m}{n}f(x)$$

بنابراین

$$f(rx) = rf(x) \quad \forall r \in \mathbb{Q}, \forall x \in \mathbb{R}$$

چون f در صفر پیوسته است، رابط $f(x-y) = f(x) - f(y)$ نشان می‌دهد که f در هر نقطه از $\mathbb{R}$ پیوسته است. حال اگر $x \in \mathbb{R}$ آن گاه دنباله $\{r_n\}$ از اعداد رگدی وجود دارد به طوری که $\lim_{n \rightarrow \infty} r_n = x$ است.

$$f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} f(r_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} r_n f(1) = x f(1) = cx$$

که در آن $c = f(1)$ می‌باشد است.

اثبات حالت n بعدی توسط استقرار در n به سادگی به دست می‌آید.

حال ثابت می‌کنیم که نسبت اندازه‌های بریل یا تحت انتقال در $\mathbb{R}^n$ مضارب اندازه‌گیری می‌باشند.

قضیه ۲۶. فرض کنید μ یک اندازه بریل یا تحت انتقال در $\mathbb{R}^n$ است، آن گاه ثابت c وجود دارد به طوری که برای هر مجموعه بریل A در $\mathbb{R}^n$ داریم $\mu(A) = c \lambda(A)$.

اثبات. برای هر $x \in \mathbb{R}$ قرار می‌دهیم

$$I_x = \begin{cases} \emptyset & x=0 \\ [0, x) & x>0 \\ [x, 0) & x<0 \end{cases}$$

همچنین، برای هر $x = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ قرار می‌دهیم

$$\text{sgn } x = \begin{cases} 1 & \prod_{i=1}^n x_i > 0 \\ -1 & \prod_{i=1}^n x_i < 0 \end{cases}$$

حال فرض کنید μ یک اندازه بریل یا مضارب یا تحت انتقال در $\mathbb{R}^n$ است، تابع $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ را با ضابطه

$$f(x_1, \dots, x_n) = \text{sgn } x \cdot \mu\left(\prod_{i=1}^n I_{x_i}\right)$$

تعریف می‌کنیم که در آن $x = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ ، در این صورت f در هر یک از متغیرهاش بطور جداگانه جمعی است. به عنوان مثال، نشان می‌دهیم که نسبت به متغیر اولش جمعی است. حالتی که در آن $a > 0$ ، $b < 0$ ، $a + b > 0$ را در نظر می‌گیریم، $x_2, \dots, x_n$ را ثابت گرفته

و قرار می دهیم $I = \prod_{i=2}^n I_{x_i}$ ، $\Delta = \text{Sgn}(x_2, \dots, x_n)$ لیکن

$$[0, a) \setminus [a+b, a) = [0, a+b)$$

$$[a+b, a) \times I = (a, 0, \dots, 0) + [b, 0) \times I$$

چون μ بایا تحت انتقال است، داریم

$$\mu([b, 0) \times I) = \mu([a+b, a) \times I)$$

بنابراین

$$f(a, x_2, \dots, x_n) + f(b, x_2, \dots, x_n) = \Delta [\mu([0, a) \times I) - \mu([b, 0) \times I)]$$

$$= \Delta [\mu([0, a) \times I) - \mu([a+b, a) \times I)]$$

$$= \Delta \mu([0, a) \setminus [a+b, a) \times I)$$

$$= \Delta \mu([0, a+b) \times I)$$

$$= f(a+b, x_2, \dots, x_n)$$

حالتی دیگر بطوریکه ثابت می شوند. حال آنکه می کنیم که f در صفر ثابت است، پس اگر تغییرها این
 بطور جداگانه پیوسته است. زیرا اگر $a_k \uparrow 0$ و $I = \prod_{i=2}^n I_{x_i}$ آن $b > 0$

$$[a_k, 0) \times I \downarrow \emptyset$$

بنابراین $\mu([a_k, 0) \times I) \downarrow 0$ در نتیجه

$$\lim_{k \rightarrow \infty} f(a_k, x_2, \dots, x_n) = 0$$

یعنی که در صفر ثابت است به تغییرات پیوسته است. از طرف دیگر $f(b, x_2, \dots, x_n) = -f(-b, x_2, \dots, x_n)$ نتیجه می رود که f ثابت است به تغییرات پیوسته از راست است. بنابراین f در صفر ثابت
 به سرکه از تغییرها این بطور جداگانه پیوسته است.

طبق لم قبل، ثابت c وجود دارد به طوری که $f(x_1, \dots, x_n) = c x_1 \dots x_n$ چون

$\mu \neq 0$ نتیجه می شود $c > 0$ ، حال فرض کنید $A = \prod_{i=1}^n [a_i, b_i)$ که در آن $-\infty < a_i < b_i < \infty$

$$\text{چون } A = (a_1, \dots, a_n) + \prod_{i=1}^n [0, b_i - a_i)$$

$$\mu(A) = \mu\left(\prod_{i=1}^n [0, b_i - a_i)\right) = f(b_1 - a_1, \dots, b_n - a_n) = c \prod_{i=1}^n (b_i - a_i) = c \lambda(A)$$

بنابراین ردی S

$$\lambda = c^{-1} \mu$$

ارتضا یا در اصل نتیجه می شود که برای هر $A \in \mathcal{B}$ ، $\lambda(A) = c^{-1} \mu(A)$ یعنی $\mu(A) = c \lambda(A)$

نتیجه زیر بیان می‌کند که هر مجموعه بزرگی یک مجموعه اندازه پذیر لیب است. خانواده تمام مجموعه‌های اندازه پذیر لیب را با Λ نمایش می‌دهیم.

قضیه ۱۷. هر زیر مجموعه بزرگ $\mathbb{R}^n$ اندازه پذیر لیب است.

اثبات. فرض کنید برای $n, m, i = 1, 2, \dots, n$ ، $-\infty < a_i < b_i < \infty$ ، اچنان انتخاب می‌کنیم که برای $1 \leq i \leq n$ ، $a_i + \frac{1}{m} < b_i$. رابطه

$$\prod_{i=1}^n (a_i, b_i) = \bigcup_{k=m}^{\infty} \left[\prod_{i=1}^n \left(a_i + \frac{1}{k}, b_i \right) \right]$$

در σ -جبر بورن Λ نتیجه می‌دهد که

$$\prod_{i=1}^n (a_i, b_i) \in \Lambda$$

پس با توجه به اینکه هر مجموعه باز را می‌توان به صورت اجتماع شمارایی از مجموعه‌های لغزیم بالا نوشت. نتیجه می‌شود که Λ شامل هر مجموعه باز است. بنابراین Λ باید شامل هر مجموعه بزرگی باشد زیرا مجموعه‌های بزرگ عناصر σ -جبر تولید شده توسط مجموعه‌های باز می‌باشند.